

Viitearkkitehtuurimalli; suunnitteluprosessi ja kuvausdokumentit

Contents

Introduction, Background Information, Goals	1
List of respondents, Instructions for responding	2
Time schedule, Modify history	3
Keywords, Links, Attachments.....	3
Lausunnonantajan saate	4
Kommentit Viitearkkitehtuurin suunnitteluprosessiin (Liite 1)	4
Kommentit Viitearkkitehtuurin kuvaus -pohjaan (Liite 2)	5
Kommentit Yhteenveto-pohjaan (Liite 3).....	6
Kommentit Yhteenvetokuva-pohjaan (Liite 4)	6
Kommentit Viitearkkitehtuurin toimeenpanosuunnitelma -pohjaan (liite 5).....	7
Kommentit Viitearkkitehtuurin vaatimukset -taulukkoon (liite 6).....	7
Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteentoimivuuden arviointilomakkeeseen (liite 7).....	8

Introduction, Background Information, Goals

Introduction

Tietohallinnon ohjauksessa tukeudutaan yhtenäiseen arkkitehtuuriin jolla tavoitellaan yhteentoimivuutta. Osana arkkitehtuurityötä laaditaan viitearkkitehtuureja, jotka jäsentävät ja määrittävät ratkaisukokonaisuuden keskeisimmät rakenneosat ottamatta tarkasti kantaa esimerkiksi toteutusteknologiaan tai muihin suunnittelun tai toteutuksen yksityiskohtiin.

Viitearkkitehtuurit ovat keskeinen osa tavoitetilan kuvausta ja niitä on tähän mennessä laadittu mm. sähköiseen asiointiin, palveluväylään, perustietovarantoihin ja niiden rajapintoihin liittyen. Nämä on kuitenkin laadittu erillisinä ja usein rinnakkain jolloin niihin on syntynyt päällekkäisyyksiä. Toisaalta nykyisiä viitearkkitehtuureja on moitittu siitä että ne eivät riittävän selkeästi kuvaa viitearkkitehtuurin tavoitteita.

Background

Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri on rakenne, jonka avulla koordinoidaan ja kehitetään julkisen hallinnon organisaatioiden ja palveluiden välistä yhteentoimivuutta. Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri koostuu joukosta yhteisiä arkkitehtuureja. Yhteisillä arkkitehtuureilla tuetaan julkisen hallinnon kansallista ohjausta, mutta myös yksittäisten julkisen hallinnon organisaatioiden omaa arkkitehtuurin kehittämistyötä.

Julkisen hallinnon yhteinen kokonaisarkkitehtuuri toimii arkkitehtuurihierarkian ylimpänä arkkitehtuurina. Se määrittää julkisen hallinnon arkkitehtuurikokonaisuuden rakenteen, ohjaa ja linjaa alempien tasojen (kohdealueet ja niiden osa-alueet) ja yksittäisten julkisen hallinnon organisaatioiden arkkitehtuurien kehittämistä sekä tarjoaa käytettäväksi yhteisesti hyödynnettäviä

arkkitehtuurielementtejä, kuten viitearkkitehtuureja.

Viitearkkitehtuurit on julkaistu yhteentoimivuus.fi – portaalissa. Ohessa linkkejä muutamiin keskeisiin arkkitehtuuridokumentteihin:

Sähköisen asiointin viitearkkitehtuuri

<https://www.yhteentoimivuus.fi/view/Asset/Asset.SingleView.xhtml?id=60126>

Tekninen määrittely tietovarantojen rajapintapalvelujen yhtenäiseksi

toteutustavaksi <https://www.yhteentoimivuus.fi/view/Asset/Asset.SingleView.xhtml?id=60052>

Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuuri

<https://www.yhteentoimivuus.fi/view/Asset/Asset.SingleView.xhtml?id=60182>

Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri

<https://www.yhteentoimivuus.fi/view/Asset/Asset.SingleView.xhtml?id=60181>

Goals

Viitearkkitehtuurien rakenne palvelee kehittyvää kokonaisarkkitehtuuria, kun niihin saadaan paremmin seuraavia ominaisuuksia:

- viitearkkitehtuuri on ymmärrettävissä myös teknisenä eritelmänä
- viitearkkitehtuurissa on selvät viittaukset ja yhteydet muihin viitearkkitehtuureihin
- viitearkkitehtuurista selviää miten sitä on sovellettava tyypillisissä tilanteissa
- viitearkkitehtuurissa käytettävät mallinnustavat on vakioitu
- viitearkkitehtuurin voi kuvata myös formaalisti.

List of respondents, Instructions for responding

List of Respondents

Aalto yliopisto, Kirjaamo

CSC, Kirjaamo

Espoon kaupunki, Kirjaamo

Helsingin kaupunki, Kirjaamo

Jyväskylän yliopisto, Kirjaamo

Kouvola kaupunki, Kirjaamo

Kuopion kaupunki, Kirjaamo

Lahden kaupunki, Kirjaamo

LVM, Kirjaamo

MML, Kirjaamo

MMM, Kirjaamo

OKM, Kirjaamo

OM, Kirjaamo

PM, Kirjaamo

SM, Kirjaamo

STM, Kirjaamo

Tampereen kaupunki, Kirjaamo

Tampereen Teknillinen Yliopisto, Kirjaamo

Responded: 4.12.2014

TEM, Kirjaamo
Trafi, Kirjaamo
UM, Kirjaamo
Valtioneuvoston kanslia, Kirjaamo
Vantaan kaupunki, Kirjaamo
VM, Kirjaamo
YM, Kirjaamo

Instructions for responding

Lausunnot pyydetään antamaan tämän pilottivaiheessa olevan palvelun kautta. Lausunnon antaminen palvelun kautta vaatii rekisteröitymisen. Lausunnon voi antaa kuka tahansa asiasta kiinnostunut.

Lausuntoa pyydetään PDF- ja XLXS-tiedostoina oleviin asiakirjoihin, jotka löytyvät kohdassa "Asiasanat, linkit, liitteet". Lausuntona pyydetään arviota sekä liitteiden muodostamasta viitearkkitehtuurimallista kokonaisuutena että kustakin liitteestä erikseen.

Lausunto annetaan tämän sivun alareunan välilehden "Lausuntoni" kunkin vihreän väliotsikon alle. Vastauskentät aukeavat klikkamalla otsikon perässä olevaa kolmiota.. Muita annettuja lausuntoja voi selailla välilehdellä "Lausunnonantajien lausunnot".

Time schedule, Modify history

Time schedule

Lausuntoja voi antaa 10.12.2014 asti.

Modify history

neuvotteleva virkamies Jari Kallela, Valtiovarainministeriö (etunimi.sukunimi at vm.fi)

Keywords, Links, Attachments

Keywords

kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tietojärjestemät, tietohallinto

Links

<https://www.yhteentoimivuus.fi/> - Yhteentoimivuuden kuvaukset ja määrittelyt

Attachments

[Viitearkkitehtuurin suunnitteluprosessi Liite 1.pdf](#) - Liite 1

[Viitearkkitehtuurikuvaus Liite 2.pdf](#) - Liite 2

[Viitearkkitehtuurin yhteenveto Liite 3.pdf](#) - Liite 3

[Viitearkkitehtuurin yhteenvedokuva Liite 4 .pdf](#) - Liite 4

[Viitearkkitehtuurin toimeenpanosuunnitelma Liite 5.pdf](#) - Liite 5

[Viitearkkitehtuurin vaatimukset Liite 6.xlsx](#) - Liite 6

[Viitearkkitehtuurin yhteentoimivuuden arviointilomake Liite 7.xlsx](#) - Liite 7

Lausunnonantajan saate

Yleiset kommentit viitearkkitehtuurin suunnitteluprosessiin ja kuvausdokumentteihin

Erittäin tarpeellinen ohjeistus ja dokumentaatio. Viitearkkitehtuurien käytettävyyden parantamiseksi yhteinen rakenne on erittäin tervetullut. Materiaalia voi soveltaen hyödyntää myös muussa arkkitehtuurityössä.

Liitteiden 1 ja 2 (suunnitteluprosessi ja viitearkkitehtuurikuvaus) sisältö tulisi huomioida jhs-179 päivityksessä, ettei näiden dokumenttien välille jäisi ristiriitaa. Jälkeen. Kun jhs-179 päivitys on valmis, on syytä päivittää myös tämä dokumentaatio.

Viitearkkitehtuurin suunnitteluprosessin ja kuvausdokumenttien hyväksyntä

- ☐ Hyväksytään ilman muutoksia
- ☒ **Hyväksytään muutoksin (vaaditut muutokset kuvattu tässä lausunnossa)**
- ☐ Vastustetaan, perustelut:

Tarvittaessa voit täydentää lausuntoa liitetiedostolla. Sallittuja tiedostomuotoja ovat: pdf, doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif ja tif. Tiedostojen yhteenlaskettu koko saa olla korkeintaan 50 Mb.

No file chosen

Kommentit Viitearkkitehtuurin suunnitteluprosessiin (Liite 1)

Dokumentti on ymmärrettävä

- ☒ **Kyllä**
- ☐ Ei

Dokumentti on hyödyllinen

- ☒ **Kyllä**
- ☐ Ei

Aion käyttää tätä pohjaa tulevissa viitearkkitehtuureissa omalla alueellani

- ☒ **Kyllä**
- ☐ Ei

Kommentit ja huomiot viitaten liitteen kappalenumerointiin

Dokumentti on selkeä ja prosessi etenee johdonmukaisesti.

1. Johdanto: Kappaleeseen lyhyt kuvaus dokumenttien sisällöstä, auttaisi hahmottamaan kokonaisuuden.

2.1 kohta ”2. Määrittele viitearkkitehtuurin kohde eli Mitä ja Miksi?” Tulisiko nykytilan havainnot kirjata viitearkkitehtuurin kuvauspohjaan kohtaan 8. <Lähtötilanteen havainnot>?

2.4 Vaiheessa on ohjeistettu ”Varmista viitearkkitehtuurin ymmärrettävyys kuvaamalla sen sisältöä myös visuaalisesti, vähintään yhdellä ”Big Picture”-kuvalla.” Tämä kuvan tekemiseen ei ole ohjetta tai esimerkkiä. Tässä voisi viitata ”Tietojärjestelmäpalveluiden looginen jäsenitys” kuvaukseen, vaikka sisältö ei täysin sama olekaan.

2.5 kohta 8. Yhteenvetokuvaa olisi hyvä lisätä linkki viitearkkitehtuurimateriaaliin tai tieto mistä materiaali löytyy.

Kommentit Viitearkkitehtuurin kuvaus -pohjaan (Liite 2)

Dokumentti on ymmärrettävä

- ☒ **Kyllä**
- ☐ Ei

Dokumentti on hyödyllinen

- ☒ **Kyllä**
- ☐ Ei

Aion käyttää tätä pohjaa tulevissa viitearkkitehtuureissa omalla alueellani

- ☒ **Kyllä**
- ☐ Ei

Kommentit ja huomiot viitaten liitteen kappalenumerointiin

Koko dokumentti: Käytetty viitekehys ei ole sykkronissa muun tekstin kanssa. Kaikkia kuvauksia ei löydy tekstistä ja kaikkia tekstin kuvauksia ei löydy viitekehyksestä.

Suunnitteluprosessissa on ohjeistettu kuvaamaan ”big picture” –sille ei nyt löydy tekstissä paikkaa. Kokoava kuva kuvauksen alkuun helpottaisi sisällön hahmottamista. Nyt kokonaisuus koostuu vain yksittäisistä otsikoista.

Kommentit Yhteenveto-pohjaan (Liite 3)

Dokumentti on ymmärrettävä

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Dokumentti on hyödyllinen

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Aion käyttää tätä pohjaa tulevilla viitearkkitehtuureissa omalla alueellani

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Kommentit ja huomiot viitaten liitteen kappalenumerointiin

Hyvä ja riittävän tiivis kuvaus kertomaan mitä ollaan linjaamassa. Pakottaa miettimään mitä viitearkkitehtuurissa halutaan linjata. Kertoo myös selkeästi mitä on seuraavaksi tapahtumassa.

Kommentit Yhteenvetokuva-pohjaan (Liite 4)

Dokumentti on ymmärrettävä

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Dokumentti on hyödyllinen

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Aion käyttää tätä pohjaa tulevilla viitearkkitehtuureissa omalla alueellani

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Kommentit ja huomiot viitaten liitteen kappalenumerointiin

Jos viitearkkitehtuurin materiaali on julkista, kuvaan olisi hyvä lisätä linkki josta materiaali löytyy. Nyt esimerkissä on kuvan yhteydessä linkki, mutta linkin laittamista ei ole ehdotettu suunnitteluprosessissa (2.5 kohta 8.)

Kommentit Viitearkkitehtuurin toimeenpanosuunnitelma -pohjaan (liite 5)

Dokumentti on ymmärrettävä

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Dokumentti on hyödyllinen

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Aion käyttää tätä pohjaa tulevissa viitearkkitehtuureissa omalla alueellani

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Kommentit ja huomiot viitaten liitteen kappalenumerointiin

Kommentit Viitearkkitehtuurin vaatimukset -taulukkoon (liite 6)

Dokumentti on ymmärrettävä

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Dokumentti on hyödyllinen

- ☒ **Kyllä**
☐ Ei

Aion käyttää tätä pohjaa tulevissa viitearkkitehtuureissa omalla alueellani

- ☒ **Kyllä**

☐ Ei

Kommentit ja huomiot viitaten liitteen kappalenumerointiin

Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteentoimivuuden arviointilomakkeeseen (liite 7)

Dokumentti on ymmärrettävä

☐ Kyllä
☒ Ei

Dokumentti on hyödyllinen

☒ Kyllä
☐ Ei

Aion käyttää tätä pohjaa tulevissa viitearkkitehtuureissa omalla alueellani

☒ Kyllä
☐ Ei

Kommentit ja huomiot viitaten liitteen kappalenumerointiin

Dokumentista puuttuu ohjeistus. Nyt jää epäselväksi kuinka arviointilomaketta tulisi käyttää.